

γεροκοκκαλιάρης ό, Πελοπν. (Οϊτυλ.)

Έκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ ἐπιθ. κοκκαλιάρης.

Γέρων λίαν ισχνός, ό όποίος διατηρεῖ σχεδόν τὸ δέρμα καὶ τὰ όστᾶ του: *Νίκησ' ό πάππος μου τόν πάππο σου τὸ γεροκοκκαλιάρη* (ἐπωδὴ λεγομένη πρὸς μικροὺς παῖδας, διὰ νὰ μὴ φοβῶνται, όταν ἀστράπτῃ καὶ βροντᾷ).

γεροκολασμένος ό, ἐπίθ. σύνθηθ. γιρουνκολασμένους βόρ. ιδιώμ.

Έκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ κολασμένος, μετοχ. τοῦ ρ. κολάζω.

Γέρων κακός καὶ διεφθαρμένος σύνθηθ.: *Βρὲ τὸ γεροκολασμένο, τί πῆγε κ' ἔκαμε!* σύνθηθ. *Ἄκου ν' ἀκούσης τί τοὺς ἐσκάρωσε ό γεροκολασμένος!* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Διάκε τὴ Χώρα ό γεροκολασμένος νὰ δεκροπιῇ καὶ νὰ γυρίζῃ μὲ τίς πριμαδόνας!* (διάκε τὴ Χώρα = μετέβη εἰς τὴν Χώραν, τίς πριμαδόνας = χορευτρίας λαϊκῶν κέντρων) Πελοπν. (Παιδεμ.) *Ἄκου τί λέει ό γεροκολασμένος!* (ὕβρις) Πελοπν. (Βασαρ.)

γεροκομεῖο τό, γηροκομεῖο λόγ. κοιν. γεροκομεῖο κοιν. γιρουνκομεῖου βόρ. ιδιώμ. γεροκομεῖε Τσακων. γεροκομεῖό Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γαργαλ. Κίτ. Μάν. Παιδεμ. Τριφυλ. κ.ά.) γιρουνκομεῖό Στερελλ. (Υπάτ.)

Έκ τοῦ Βυζαντ. οὗς. γηροκομεῖον. Πβ. καὶ γερωντοκομεῖο.

1) Οἶκος εὐγηρίας κοιν. καὶ Τσακων.: *Τὸν ἐπῆγαν — τὸν ἔβαλαν — τὸν ἔκλεισαν 'ς τὸ γεροκομεῖο. Δὲν εἶχε παιδιὰ καὶ πέθανε 'ς τὸ γεροκομεῖο. Τὸ γεροκομεῖο μᾶς περιμένει κοιν. Δὲν ὑπάρχουν πολλὰ γηροκομεῖα 'ς τὴν Ἑλλάδα λόγ. κοιν. Κί 'ς τοῦ γιρουνκομεῖου νὰ πᾶς, λιφτὰ θέλ'ς βόρ. ιδιώμ. Θὰ σὶ στείλουν 'ς τοῦ γιρουνκομεῖο Στερελλ. (Υπάτ.)* *Τὸ θεθερό του δὲν ἤθελε νὰ δόνε γλέπη βροστά του καὶ τὸν ἔβαλε 'ς τὸ γεροκομεῖο!* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Δὲ μὲ θέλ' ἡ νυφαριά μου 'ς τὸ σπῖτι νὰ κάτσω κοδὰ της καὶ θὰ μὲ κλείσῃ 'ς τὸ γεροκομεῖο* Πελοπν. (Παιδεμ.) *Ἡ σῆμ. καὶ Βυζαντ. Ἰδ. Δουκάγγ. εἰς τὴν λ. «γηροκομεῖον».* 2) Σκωπτικῶς, οἰκία εἰς τὴν όποίαν ζοῦν πολλοὶ γέροντες συγγενεῖς ἢ πολλοὶ ἀδελφοὶ ἢ ἀδελφαὶ μεγάλης ἡλικίας ἄγαμοὶ πολλαχ.: *Ἐκεῖ μέσα εἶναι σωστό γεροκομεῖο πολλαχ.: Ἐγινε τὸ σπῖτι τους γεροκομεῖο* Πελοπν. (Ἀρκαδ.) *Ἐχουμε πέντι γιρόντια 'ς τοῦ σπῖτ' τώρα, τοῦ κάναμι γιρουνκομεῖου Εὐβ. (Ἀκρ.)* *Μοῦ κουβάλησε 'ς τὸ σπῖτι τὴ μάνα της μὲ τίς θειές της καὶ τσι δγὸ καὶ τὸ κάνανε γεροκομεῖο* ὁδὼ μέσα Πελοπν. (Παιδεμ.) *Βρῆκε ἡ δυχάτερα μου γέρους 'ς τὸ σπῖτι πού πῆγε. Βρῆκε πεθερὰ καὶ πεθερὸ καὶ θειά. Σωστό γεροκομεῖο* Πελοπν. (Γαργαλ.) || Ποίημ.

Τώρα μὲ τοῦ Μάη τὴν ἡλιοχαρὰ

λέω πὼς ξανανιώνει, λέω σὰ νὰ γελᾷ

τὸ γεροκομεῖο τὸ γειτονικὸ

Δ.Οἰκονομίδ., εἰς τὴν Ἀνθολογ. Η. Ἀποστολίδ., 281. Συνών. *γερωντοκομεῖο*. 3) Ἰδιαιτέρον διαμέρισμα μοναστηρίου, προοριζόμενον διὰ τὴν περιποίησιν γηραιῶν μοναχῶν, οἵτινες δὲν ἔχουν ιδίους ὑποτακτικούς, εἶναι δὲ ἀνίκανοι νὰ περιποιηθοῦν ἑαυτοὺς Ἀθ. 4) Ποσὸν κτημάτων προοριζόμενων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν γερόντων, διὰ τὸ όποῖον προνοοῦν οἱ ἴδιοι Πελοπν. (Μάν.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. *γεροκόμι* 1. 5) Μεταφ., γέρων ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν Πελοπν. (Κίτ. Μάγ.) *Ἐπαδρεύτῃ κ' ἐπῆρε ἓνα γεροκομεῖο. Ἐκατάδησε γ' ἡ γεροκομεῖο.* Συνών. *γεροκόμι* 4.

καὶ ὡς τοπων. Ἀθῆν. Πελοπν. (Πάτρ.)

γεροκόμι τό, Λευκ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *γιροκόμι* Ἠπ. (Πωγών.) *γιρουνκόμ' Ἠπ. (Πλατανούσ. Πωγών. κ.ά.)* Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Κολάκ. Λιδωρίκ. Υπάτ. Φθιώτ. Φωκ.) *γεροκόμι* Ἠπειρ. (Ξηροβούν. Πάργ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) — Α. Ταρσούλ., ἐν Ν. Ἐστ. 1 (1927), 397 — *Λεξ. Δημητρ. γηροκόμι* Λεξ. Αἰν. *γηροκομῖο* Πελοπν. (Βούρβουρ. Κλειτορ. Κυνουρ. Τριφυλ.) Πληθ. *γεροκόμια* Πελοπν. (Ἀναβρ.).

Έκ τοῦ ρ. *γεροκομῶ*. Ὁ τύπ. *γεροκόμι* ἔκ συσχετισμοῦ πρὸς τὸν πληθ. *γεροκόμια*. Ἡ μετάθεσις τοῦ τόνου εἰς τὸν τύπ. *γεροκομῖο* ἔκ συμφυρμοῦ πρὸς τὸ *γεροκομεῖο* < *γεροκομεῖο*, μορφολογικῶς καὶ σημασιολογικῶς πλησιέστατον.

1) Ποσὸν κτημάτων κυρίως, ἀλλὰ καὶ χρημάτων προοριζόμενων διὰ τὴν συντήρησιν γερόντων, δι' ό προνοοῦν οἱ ἴδιοι ἢ καὶ τὰ ἐνῆλικα τέκνα τῶν Πελοπν. (Κίτ. Κλειτορ. Κυνουρ. Μάν.) — *Λεξ. Δημητρ.: Οἱ γέροντες ἐπάρασι τὸ γεροκόμι τους κ' ἐκάτσασι στή βάδα* Κίτ. Μάν. *Ἐκρατήσασι δγὸ περιβόλια γιὰ γεροκόμι αὐτόθ. Τοῦνε δώνει τὸ γεροκόμι τους καὶ μαζεῦει τὴ βεριουσία αὐτόθ. Τό 'χει τὸ γεροκόμι του ό γέρος Κυνουρ. Ἐσὺ ἀκόμα δὲ σαραδάρισε καὶ τὸ γεροκομῖο τό 'χεις 'ς τὴ βάδα αὐτόθ. Ἡ γριά κυράτσα ἔχει τὸ γεροκομῖο της, γι' αὐτὸ τήνε τηρᾶνε λίγο (γριά κυράτσα = μάμμη)* Κλειτορ. Συνών. *γεροβόσκι, γεροκομεῖο 4, γερωντομοῖρι, γερωντοτρόφι, γεροτρόφι*. 2) Ἡ φροντίς, ἡ περιποίησις γερόντων, συγγενῶν ἢ ἄλλων Ἠπ. (Πάργ.) Λευκ. Πελοπν. (Ἀναβρ. Βούρβουρ. Τριφυλ.) Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) — Α. Ταρσούλ., ἐνθ' ἄν. — *Λεξ. Δημητρ.: Τὸ δικό σου τὸ γεροκομῖο θὰ 'χω γ'ώ; Τριφυλ. Τὰ 'χω γιὰ τὸ γεροκομῖο μου Βούρβουρ. Τὰ βαστάει γιὰ τὰ γεροκόμια του Ἀναβρ. Ἐχου γιρουνκόμ' 'ς τοῦ σπῖτ' Φθιώτ. Φωκ. Γρήγορα θὰ τοῦ φύγῃ καὶ θὰ μείνῃ μαγκούφης δίχως γεροκόμι, νὰ χτυπᾷ τὸ ξερό του Α. Ταρσούλ., ἐνθ' ἄν. || Ἀσμ.*

Μὰ θέλεις κι ὅλους τοὺς δικούς νὰ μπαίνουν καὶ νὰ βγαίνουν, ἄλλοι νὰ βγαίνουν 'ς τὸ γιαντρὸ κι ἄλλοι 'ς τὰ γεροκόμια (μοιρολ.) Λευκ. 3) Ὁ μικρότερος υἱὸς τῆς οἰκογενείας, ὅστις θὰ ἀναλάβῃ κατὰ τὰ κρατοῦντα ἔθιμα τὴν περιποίησιν τῶν γονέων εἰς τὰ γηρατεῖα τῶν Στερελλ. (Λιδωρίκ.) 4) Γέρων ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ ἔχων ἀνάγκην τῆς φροντίδος τῶν ἄλλων Ἠπ. (Ξηροβούν. Πλατανούσ. Πωγών. κ.ά.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Κίτ. Κυνουρ. Μάν. Τριφυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀχυρ. Υπάτ. Φθιώτ. Φωκ.): *Ἐχω τὸν ἄντρα μ' ἄρρωστο. Ἐγινε κακὸ γεροκόμ' Πωγών. Ἀμ' τί; θὰ σ' ἔχω γιὰ γεροκόμι; Νὰ πᾶς νὰ δουλέψῃς Βούρβουρ. Ἐχω κἀνὰ δγὸ γεροκομῖα 'ς τὸ σπῖτι μου καὶ μοῦ 'χει βγῆ ἡ Παναγία Τριφυλ. Νέος εἶσαι σὺ ἢ γεροκόμι; Κίτ. Μάν. Εἴμαστι ὅλ' γιρουνκόμια 'ς τοῦ σπῖτ' Πλατανούσ. Ἐχου δγὸ γιρουνκόμια γιὰ φύλαμα αὐτόθ. Τ' ἄλλουτισ'νὸ τοῦ γιρουνκόμ' ἡθίλι νὰ παντριφτῇ (ἄλλουτισ'νὸ = ό εἰς ἄλλην ἐποχὴν ἀνήκων, ό παλαιός) Αἰτωλ. Νὰ πᾶς νὰ πιάσῃς δουλειὰ καὶ νὰ μὴ θαρῇς πὼς θὰ σὲ βάλουμε γιὰ γεροκόμι Κυνουρ. Γίῃ'κα γιρουνκόμ', πιδι μ', τώρα! Ἀχυρ. Γίῃ'κι ντίπ γιρουνκόμ' οὐ μπάμπας! αὐτόθ. β) Ἀσθενικὸν καὶ γηραλέον πρόβατον μὴ δυνάμενον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ὑπόλοιπον ποῖμνιον Ἠπ. (Πωγών. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀχυρ. Κολάκ. κ.ά.): *Ἐχου πολλὰ γιρουνκόμια σπῖτ' μ' σήμερα! Ἀχυρ. Ἐχεις πολλὰ χοντρικά; Ἐχω δγὸ τρία γιρουνκόμια (χοντρικά = μεγάλα ζῶα, ὡς βόες, ἵπποι, ἡμίονοι)* Πωγών. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Μάν.)*

γεροκόμισμα τό, Ἀθῆν. Κρήτ. Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.) *γιρουνκόμ'σμα* Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.) Μακεδ. (Βέρ. κ.ά.)

